

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Den fælles landbrugspolitik

Betinget støtte til kommissær Ciolos' forslag til EU's landbrugsreform

I dette år, hvor EU's fælles landbrugspolitik runder de 50 år, har Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg med interesse noteret sig Kommissionens lovforslag og bemærket, at der er taget hensyn til nogle af - dog langt fra alle - de henstillinger, udvalget har fremsat i tidligere udtalelser. Først og fremmest har udvalget gentagne gange sagt, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal være drevet af en vilje til at forsvare den europæiske landbrugsmodel, som bygger på principperne om fødevareresuveræniteten, bæredygtighed og lydhørhed over for landmændenes og forbrugernes reelle behov.

Ifølge EØSU kan den europæiske landbrugsmodel ikke fås til verdensmarkedspriser og -betingelser, og den er ikke gratis. EØSU mener, at Kommissionens bestræbelser på at opbygge et nyt partnerskab mellem EU og dets landmænd er afspejlet i forslagene, som har det rette fokus, men alligevel kræver betydelige justeringer på en række områder.

Et positivt aspekt af den nye reform, som Kommissionen har fremlagt, er bestræbelserne på at udligne forskellene i den støtte, landbrugerne modtager i de forskellige medlemsstater. Den fremtidige fælles landbrugspolitik skal, for så vidt angår omfordelingen af finansielle midler blandt medlemslandene, især være kendetegnet ved balance, rimelighed og pragmatisme under hensyntagen til landbrugets mangfoldighed i hele EU.

En mere miljøvenlig fælles landbrugspolitik

For at styrke deres politik for udvikling af landdistrikterne får medlemsstaterne mulighed for at overføre midler fra rammen for direkte betalinger (1. søjle) til rammen for støtte til udvikling af landdistrikterne (2. søjle). Medlemsstater, hvis direkte støtte udgør mindre end 90 % af EU-gennemsnittet, bør samtidig have mulighed for at overføre midler fra støtten til landdistriktsudvikling til de direkte betalinger. Sådanne valg bør træffes én gang inden for bestemte grænser og være gældende i hele forordningens

anvendelsesperiode. EØSU anbefaler desuden, at Kommissionen øger fleksibiliteten for overførsel af midler mellem 1. og 2. søjle fra 5 % til 10 %.

Den grønne komponent af den 1. søjle er en måde at skabe større, mere synlig sammenhæng mellem direkte betalinger og offentlige miljøgoder fremstillet af landbruget. Bevarelsen af biodiversitet er en nødvendig og central opgave, der ikke kun er en etisk-moralsk forpligtelse, men har også strategisk betydning i det lange løb. Der er tilstrækkeligt med økonomiske grunde til at handle mere hurtigt og effektivt.

Omvendt bør den 2. søjle afspejle det omfattende problem med tørke, jorderosion og ørkendannelse i EU's områder i syd og omkring Middelhavet. EØSU anbefaler derfor, at der udarbejdes en særlig foranstaltning til at takle dette spørgsmål. Samtidig bør man imidlertid også tage hensyn til de meromkostninger, som afvanding af landbrugsarealer medfører for de nordlige medlemsstater.

Markedssituationen

EØSU minder Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet om, at de seneste års ekstreme prisudsving viser, at der er behov for mere effektive markedsinstrumenter. Udvalget opfordrer også til bedre koordinering af udbud og efterspørgsel og til en afbalancering af markedspositionerne i fødevareforsyningskæden. Markedsstabilisering er ifølge EU-traktaten et af målene for den fælles landbrugspolitik. Stabile markeder er vigtige. EØSU mener derfor, at værktøjskassen, når det gælder markedsinstrumenter, bør være langt mere omfattende, hvis man vil undgå store prisudsving.

Eftersom kun 15 detailhandelskæder allerede kontrollerer 77 % af fødevaremarkedet i EU-27, er der behov for en indsats for at skabe balance mellem udbudssiden og distributionsleddets markedsstyrke. Det er nødvendigt, at man vurderer, om konkurrenceretten i tilstrækkelig grad kan forhindre markedsdominerende strukturer og betænkelige former for kontraktpraksis.

Det er afgørende at styrke producentorganisationernes position i fødevareforsyningskæden for at sikre dem et bedre markedsudbytte. EØSU bifalder, at mængden af produkter, som anerkendes af producentorganisationer, deres foreninger og brancheorganisationer, udvides. Det er ligeledes af afgørende betydning, at EU's konkurrenceregler tilpasses, så producentorganisationer og kooperativer kan styrke deres markedspositioner. For at styrke landbrugernes forhandlingsposition i produktionskæden finder EØSU det ligeledes nødvendigt at skabe de rette betingelser for at udvikle korte forsyningskæder, der styres direkte af landbrugerne.

EØSU mener, at den fælles landbrugspolitik bør være et nøgleredskab til at skabe alliancer med forbrugerne og dermed fremme relevante oplysninger om, hvordan fødevarer produceres gennem hele værdikæden eller livscyklussen. Produkternes sporbarhed bør være let at gennemskue for forbrugerne, som kan være de bedste allierede for en europæisk landbrugsproduktion, som er miljøvenlig og skaber bedre job.